KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 12. maja 2004

o državni pomoči, dodeljeni s strani Španije za dodatno pomoč za prestrukturiranje španskih javnih ladjedelnic

Primer državne pomoči C 40/00 (ex NN 61/00)

(notificirana pod dokumentarno številko K(2004) 1620)

(Besedilo v španskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2005/173/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti prvega pododstavka člena 88(2),

ob upoštevanju Sporazuma Evropskega gospodarskega prostora, zlasti člena 62(1)(a),

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1540/98 z dne 29. junija 1998 o pomoči ladjedelništvu [1],

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1013/97 z dne 2. junija 1997 o pomoči zadevnim ladjedelnicam, ki so v postopku prestrukturiranja [2],

ker je po tem, ko je zainteresirane pozvala, naj predstavijo svoje pripombe v skladu z omenjenim členom [3], in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Na podlagi Uredbe (ES) št. 1013/97 je Komisija v Odločbi z dne 6. avgusta 1997 [4] odobrila pomoč za prestrukturiranje španskih javnih ladjedelnic, ki znaša približno 1 900 milijonov EUR. V skladu z zadevno Uredbo je bil pogoj za odobritev pomoči, da se jim ne dodeli dodatnih pomoči za prestrukturiranje.

(2) Iz dnevnega tiska je Komisija izvedela, da so se v letih 1999 in 2000 izvedle številne transakcije, ki zadevajo javne španske civilne ladjedelnice. V pismih z dne 27. januarja in 29. marca 2000 je Komisija prosila za poročilo o tej zadevi. Španija ni odgovorila na nobeno od pisem.

(3) Na podlagi Odločbe z dne 12. julija 2000 je Komisija sprožila postopek, določen v členu 88(2) Pogodbe, (v nadaljevanju, „sprožitev") v zvezi s transakcijo, s katero je državna matična družba *Sociedad Estatal de Participaciones Industriales* (SEPI) od *Astilleros Españoles* S.A (Španske ladjedelnice) kupila dve ladjedelnici *Juliana* in *Cádiz* ter tovarno motorjev v Manisesu kot samostojne družbe. Komisija je španske pristojne organe obvestila o Odločbi v pismu z dne 1. avgusta 2000.

[1] UL L 202, 18.7.1998, str. 1.
[2] UL L 148, 6.6.1997, str. 1.
[3] UL C 328, 18.11.2000, str. 16 in UL C 21, 24.1.2002, str. 17. ter UL C 199, 23.8.2003, str. 9.
[4] UL C 354, 21.11.1997, str. 2.

(4) Španija je v pismih z dne 18. maja in 24. septembra 2001 predložila svoje pripombe v zvezi s sprožitvijo postopka. Komisijo je tudi obvestila, da se je SEPI v juliju 2000 odločila za združitev vseh španskih državnih ladjedelnic v eno skupino.

(5) 28. novembra 2001 se je Komisija odločila za širitev postopka, določenega v členu 88(2) Pogodbe (v nadaljevanju, „prva širitev“), na dodatne transakcije med družbama SEPI in Bazán na eni strani in družbama AESA in Bazán na drugi strani, da bi ustanovile novo skupino IZAR. V pismu z dne 28. novembra 2001 je Komisija obvestila Španijo o postopku širitve in v zvezi s tem zaprosila za poročilo, ki bi lahko pomagalo oceniti element pomoči znotraj transakcij. V pismu z dne 29. novembra 2002 Komisija pojasnjuje, da bi za izdajo pravilne ocene potrebovala letne obračune zadevnih ladjedelnic in družbe AESA ali katero koli drugo dokumentacijo, ki bi razjasnila, kako so bile družbe v času spremembe lastništva ocenjene.

(6) Španija je v pismih z dne 31. januarja 2002 predložila svoje pripombe v zvezi s prvim postopkom širitve. Komisija je v pismu z dne 28. februarja 2002 Španijo opomnila, da še vedno ni predložila letnih poročil gospodarskih družb. Španija je v pismu z dne 29. julija 2002 predložila dodatno poročilo, ki vseeno ni vsebovalo zahtevanih letnih poročil.

(7) Ker Španija ni predložila letnih poročil, se je Komisija 12. avgusta 2002 odločila, da predloži zahtevek za pridobitev poročila, ki je v skladu s členom 10(3) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999, na podlagi katerega so določene določbe člena 93 Pogodbe ES [1], ki od Španije zahteva, da predloži zadevno poročilo. Španija je bila o tem obveščena v pismu z dne 12. avgusta 2002. Komisija je poudarila, da se bo, če ne dobi zahtevanih poročil, dokončno odločila na podlagi razpoložljivih podatkov. V pismu z dne 16. oktobra 2002 je Španija odgovorila na zahtevek, vendar ni predložila zahtevanih letnih poročil.

(8) Komisija se je 27. maja 2003 odločila za ponovno širitev postopka, določenega v členu 88(2) Pogodbe (v nadaljevanju, „druga širitev“), da bi vključila ravnokar odkrito in domnevno nezakonito državno pomoč, ki se nanaša na transakcije med družbama SEPI in AESA ter njihovimi ladjedelnicami. V pismu z dne 27. maja 2003 je Komisija obvestila Španijo o postopku širitve in zaprosila za poročilo v zvezi s tem, da bi lahko ocenila sumljivo pomoč. V pismu z dne 10. julija 2003 je Španija odgovorila na drugo širitev. V pismih, poslanih dne 16. oktobra in 11. novembra 2003, je Komisija zaprosila za dodatna pojasnila. Španija je odgovorila v pismu z dne 25. novembra 2003 in predložila dodatna pojasnila v pismu z dne 14. aprila 2004.

(9) Po sprožitvi je Komisija v pismu z dne 18. decembra 2000 prejela pripombe Danske in po prvi širitvi v pismu z dne 22. februarja 2002 pripombe Združenega kraljestva. Po drugi širitvi so prišle v pismu z dne 24. septembra 2003 pripombe s strani ladjedelnice *Royal Van Lent Shipyard*, istega dne tudi s strani stranke, ki je želela ostati anonimna, in v pismu z dne 6. oktobra 2003 s strani družbe IZAR. Te pripombe so bile v pismih z dne 14. februarja 2001, 6. marca 2002 in 13. oktobra 2003 posredovane Španiji. Španija je v pismih z dne 14. marca 2001, 4. aprila 2002 in 10. novembra 2003 poslala nazaj svoje pripombe. 14. novembra 2003 je IZAR na prvostopenjsko sodišče vložil tožbo proti Komisiji [2] z zahtevkom po razveljavitvi drugega postopka širitve.

II. **PODROBEN OPIS POMOČI**

Upravičenci

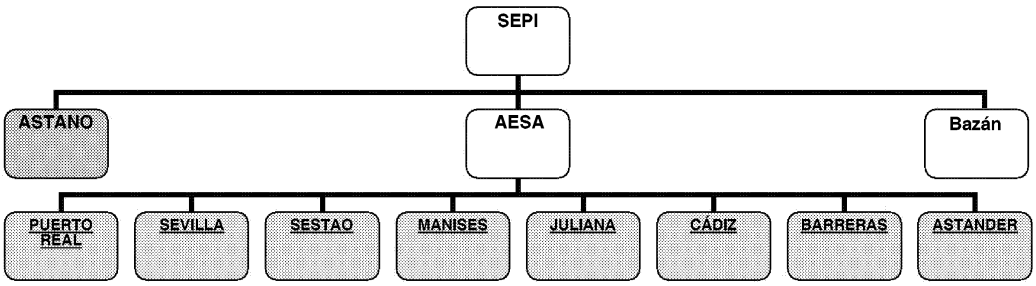
(10) Zadevne gospodarske družbe so Astilleros Españoles S.A. (AESA), E.N. Bazán de Construcciones Navales Militares S.A. („Bazán“), IZAR Construcciones Navales („IZAR“), Astilleros de Cádiz S.R.L. („Cádiz“), Astilleros de Puerto Real S.R.L. („Puerto Real“), Astilleros de Sestao S.R.L. („Sestao“), Astilleros de Sevilla S.R.L. („Sevilla“), Juliana Constructora Gijonesa S.A. („Juliana“), Fábrica de motores diésel de Manises S.A. („Manises“), in Astilleros y Talleres del Noroeste („Astano“, družba, ki se je kasneje preimenovala v „Fene“).

[1] UL C 83, 27.3.1999, str. 1.

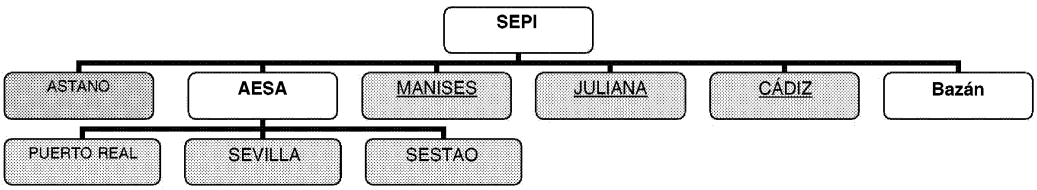
[2] UL C 21, 24.1.2004, str. 41. Zadeva T-381/03.

Transakcije zajete v postopku

(11) Od leta 1998 vse javne španske ladjedelnice pripadajo državni matični družbi SEPI. Pred letom 1998 so bile vse civilne ladjedelnice, razen Astana, ki je bil v njeni lasti, neodvisne gospodarske družbe v okviru matične družbe AESA, hčerinske družbe matične družbe SEPI. AESA ni neposredno izvajala ladjedelniške dejavnosti, ampak je bila matična družba za upravljanje svojih ladjedelnic. Poleg tega je imela SEPI v lasti tudi Bazán, gospodarsko družbo, ki jo pretežno sestavljajo tri vojaške ladjedelnice (kot odvisne družbe). Na začetku leta 1998 je bila lastniška struktura javnih ladjedelnic taka:

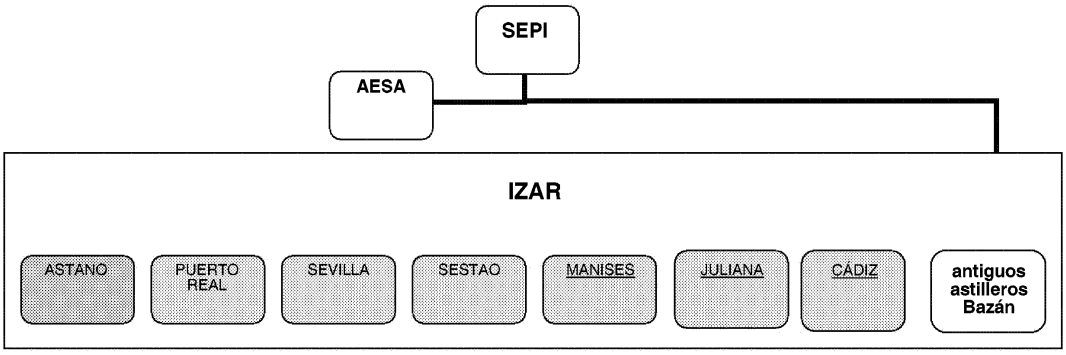

(12) V prvem sklopu transakcij (v nadaljevanju „prvi prevzem“) je družba SEPI 28. decembra 1999 od družbe AESA kupila ladjedelnici *Cádiz* in *Juliana* ter tovarno motorjev v Manisesu za ceno 15 300 000 EUR [1]. Ladjedelnici *Barreras* in *Astander* sta bili privatizirani in nista več predmet preiskave, ki zdaj poteka. Rezultat tega je naslednja struktura:

(13) V juliju 2000 se je matična družba SEPI odločila za združitev vseh državnih ladjedelnic v eno skupino. Združevanje je potekalo na podlagi dveh glavnih postopkov. V postopku („drugi prevzem“) je družba vojaških ladjedelnic Bazán, ki je v lasti matične družbe SEPI, kupila tri ladjedelnice, ki so ostale družbi AESA (*Puerto Real*, *Sestao* in *Sevilla*) za ceno ene španske pezete za vsako.

(14) V drugem postopku („tretji prevzem“) je družba Bazán kupila tri ladjedelnice (*Juliana*, *Cádiz* in *Astano*) in tovarno *Fábrica de motores de Manises* neposredno od matične družbe SEPI, prav tako za ceno ene španske pezete za vsako. Vse družbe so bile razpuščene in premeščene v družbo Bazán, ki se je preimenovala v IZAR. Sedanja struktura ladjedelnic je zato naslednja:

[1] Denarni zneski te odločbe so načeloma zaokroženi zneski, v eurih, preračunani iz španskih pezet.

Odločba za sprožitev uradnega postopka preiskave

(15) Ob sprožitvi postopka je Komisija izjavila, da je dvomila, da se je prvi prevzem, kjer je matična družba SEPI od družbe AESA odkupila tri družbe Juliana, Cádiz in Manises, kot se je kasneje ugotovilo za ceno 60 milijonov EUR, štel kot državna pomoč.

(16) Obstajali so tudi pomisleki o tem, ali je bila zadevna pomoč v skladu z določili skupnega trga, saj ni bila v skladu z Odločbo Komisije iz leta 1997, ki je odobrila zadnji paket pomoči za prestrukturiranje javnih ladjedelnic in je tako pomenila pomoč za prestrukturiranje, ki ni v skladu s prvo alineo drugega pododstavka člena 5(1) Uredbe (ES) št. 1540/98. Postopek se je opravil na podlagi naslednjih utemeljitev:

(17) Najprej se „prodaja“ ni zdela verodostojna, ampak bolj dokapitalizacija, ki je omogočala družbi AESA in ladjedelnicam, ki so bile še v njeni lasti (Puerto Real, Sevilla in Sestao), obratovanje za tisti čas.

(18) Prav tako bi bilo ob upoštevanju njihove predhodne storilnosti in domnevnih skopih dosežkov možno, da noben tržni vlagatelj ne bi bil pripravljen kupiti ladjedelnice v takem položaju.

Prva odločba za širitev uradnega postopka preiskave

(19) 25. novembra 2001 se je Komisija odločila za širitev postopka, da bi vključila drugi in tretji prevzem, ki sta se opravila zato, da bi združila vse španske ladjedelnice v eno skupino. V postopku širitve je Komisija ugotovila, da se je v letih 1999 in 2000 opravilo kar nekaj transakcij, ki so dokončno pripeljale do ustanovitve družbe vseh državnih ladjedelnic. Zato se je moral postopek razširiti na vse transakcije, ki so pripeljale do združitve, da bi lahko v celoti in pravilno ocenili možno državno pomoč civilnim ladjedelnicam, ki je zajeta v številnih prevzemih skupine SEPI.

(20) V tem smislu je Komisija poudarila, da se mora dokapitalizacija javnih gospodarskih družb opraviti v skladu s tržnimi pogoji, da bi izključili državno pomoč. Zaradi tega je dvomila v to, ali se lahko prodajna cena ene španske pezete za ladjedelnico in za tovarno motorjev vrednoti kot tržna cena, in ali je bila zaradi tega gospodarska korist, ki izvira iz državne pomoči, dodeljena družbi IZAR na podlagi zadevnih transakcij.

(21) Ker uredbe Komisije niso odobrile dodatne pomoči za reševanje in prestrukturiranje civilnih javnih ladjedelnic, je Komisija dvomila v to, da so bile te transakcije v skladu z določili skupnega trga.

Druga odločba za širitev uradnega postopka preiskave

(22) V nadaljnjih preiskavah je Komisija odkrila, da je v letu 1999 matična družba SEPI posodila 194 400 000 EUR trem družbam Cádiz, Juliana in Manises, ki jih je ravnokar kupila. Ker se zdi, da so bila ta posojila namenjena gospodarskim družbam v težavah, je Komisija menila, da bi jih lahko šteli kot državna pomoč.

(23) Prav tako je Komisija ugotovila, da je 18. julija 2000 AESA prejela kapitalski vložek s strani družbe SEPI v znesku 252 400 000 EUR, kar bi se lahko štelo kot državna pomoč. Dokazano je, da so ladjedelnice Puerto Real, Sestao in Sevilla skoraj istočasno prejele kapitalske vložke v podobnih zneskih s strani gospodarske družbe AESA. Ta vložek kapitala s strani družbe AESA v svoje tri ladjedelnice se je opravil le dva dni pred predajo družbi Bazán.

(24) Na koncu se zdi, da je družba Bazán nadomestila izgubo 68 200 000 EUR za nakup ladjedelnic Astano, Cádiz, Juliana in Manises. Komisija se je zato spraševala, ali bi matična družba SEPI lahko ponudila tako vsoto vsem štirim gospodarskim družbam v zvezi s prevzemom družbe Bazán.

(25) Na podlagi tega novega podatka, ki neposredno velja za prevzeme, ki so pripeljali do ustanovitve družbe IZAR, se je Komisija 27. maja 2003 odločila za širitev postopka, ker je dvomila, da so bila ta posojila in dokapitalizacija v skladu z določili skupnega trga.

(26) Na koncu se ugotavlja, da je v drugem postopku širitve Komisija poudarila, da bi se v primeru, da se zadevni dvomi v zvezi z dodelitvijo dodatne pomoči na podlagi določil Odločbe, ki je sprožila postopek v teku, potrdijo, lahko ocenilo, da pomoč za dodatno prestrukturiranje španskih javnih ladjedelnic, ki je bila dodeljena v letu 1997, ni bila upravičena in bi jo morali vrniti.

III. **PRIPOMBE S STRANI INTERESENTOV**

Pripombe na sprožitev postopka

(27) Ob sprožitvi postopka je Komisija prejela pripombe Danske, ki je menila, da bi se morala transakcija med družbama AESA in SEPI šteti kot nezakonita dokapitalizacija, ki naj bi se okoristila s paketom pomoči, odobrene družbi AESA v letu 1997. Danska je zato podprla odločbo Komisije za sprožitev postopka.

(28) Danska je prav tako trdila, da družba Bazán, ker je v letu 1998 dobila pomoč pod pogojem, da zaustavi ladjedelniške dejavnosti, z nakupom nekaj civilnih ladjedelnic ni upoštevala tega pogoja. Na koncu je Danska dodala, da so bile danske ladjedelnice zaradi konkurence španskih ladjedelnic, ki so dobile državno pomoč, oškodovane.

Pripombe na prvo širitev

(29) Komisija je od Združenega kraljestva prejela pripombe na prvi postopek širitve. Združeno kraljestvo se strinja s pomisleki Komisije o tem, ali je prestrukturiranje španskih državnih ladjedelnic v skladu s tržnimi načeli. Poudarja, da je najvažnejša skrb obravnava dolgov državne gospodarske družbe AESA, za katere Združeno kraljestvo trdi, da v času transakcije niso bili nepomembni. Združeno kraljestvo meni, da združitev trgovskih in pomorskih družb v eno gospodarsko družbo IZAR, ponuja večje priložnosti za možno izogibanje pravilom državne pomoči.

(30) Po mnenju Združenega kraljestva je v britanski industriji široko razširjeno stališče, da španske ladjedelnice niso dobile pomembnih pogodb o ladjedelniški dejavnosti in o prenovi na podlagi lastne konkurenčnosti, ampak zaradi ukrepov pomoči, ki so jih bile deležne. Trdi, da obstajajo nazorni primeri, ko so zadevne ladjedelnice dobile ponudbo za podpis pogodbe kljub temu, da so tudi britanske ladjedelnice predložile ponudbo, na podlagi katere bi težko rekli, da gre za uresničevanje običajnih tržnih pogojev. Meni tudi, da se stalno spreminjanje lastništva neprofitnih ladjedelnic uporablja kot sredstvo za nadaljnje pridobivanje subvencij za sektor, ki se izogiba nujno potrebnemu prestrukturiranju.

Pripombe na drugo širitev

(31) Komisija je dobila pripombe treh strank. Stranka, ki je želela ostati anonimna, se pridružuje kritiki te zadeve in zadeve C 38/03 (ex NN 10/03) o državni pomoči [1]. Ugotavlja, da se IZAR ukvarja z gradnjo, popravilom, vzdrževanjem in predelavo ladij za rekreacijo, posebno luksuznih jaht, in poudarja, da je investirana pomoč ustvarila hudo izkrivljanje razmer na trgu plovil za rekreacijo in da se objekti in naprave vojaških ladjedelnic družbe IZAR v Cartageni in San Fernandu uporabljajo v te namene. Kritiki te zadeve in zadeve C 38/03 se pridružuje Royal van Lent Shipyard Royal B.V., ki se ukvarja z gradnjo zelo velikih jaht. Družba potrjuje, da so bile podpore zadnjih let, dodeljene s strani španske vlade, neizmerno škodljive za številne konkurente na tem trgu.

(32) Komisija je prejela tudi pripombe družbe IZAR, ki najprej trdi, da se sredstva, ki jih je vložila družba SEPI, ne smejo vrednotiti kot državna sredstva. V zvezi s posojilom, 194 400 000 EUR družbe SEPI družbi AESA, IZAR trdi, da ni šlo za novo posojilo, ampak le za način prevzema družbe SEPI kot oblika povračila posojila, ki ga je družba AESA dodelila svojim ladjedelnicam. V zvezi s kapitalskim vložkom, 254 400 000 EUR družbe SEPI družbi AESA, IZAR trdi, da je bila pomoč, dodeljena septembra 2000, v času, ko AESA ni imela v lasti nobene ladjedelnice in se zato ne sme šteti za pomoč ladjedelnicam. V zvezi s kritjem izgube 68 200 000 EUR, s strani družbe SEPI v odnosu do družbe IZAR, IZAR trdi, da le-tega nikdar ni bilo, kar se lahko vidi v njihovem letnem poročilu, in na koncu dodaja, da niso imeli primerne pravne podlage in da je vračanje katere koli pomoči, dodeljene španskim javnim ladjedelnicam v letu 1997, brez pomena.

IV. **PRIPOMBE ŠPANIJE**

Pripombe po sprožitvi

(33) V pripombah o sprožitvi postopka je Španija pojasnila, da je bil znesek, ki ga je plačala družba SEPI za obe ladjedelnici in tovarno motorjev v Manisesu družbi AESA, znatno nižji od zneska, omenjenega v sprožitvi. Dejansko je bila cena za tri gospodarske družbe 15 300 000 EUR (in ne 60 milijonov EUR, kot navaja sprožitev) razdeljena v naslednjem vrstnem redu: 8 054 000 za ladjedelnico Cádiz; 5 235 000 za ladjedelnico Juliana; in 2 013 000 za Manises.

(34) Španija je pred Komisijo prav tako utemeljila, zakaj po njihovem mnenju prvi prevzem ni bil sestavni del državne pomoči. Prvi razlog je bil, da so se transakcije opravile zato, da bi se pripravili na privatizacijo treh gospodarskih družb. Ker je matična družba SEPI strokovnjakinja za privatizacije je bilo nujno, da je tri družbe prevzela SEPI. Kljub temu se je kmalu pokazalo, da ni bilo nobenega zainteresiranega kupca. To je bil razlog za kasnejši prevzem teh družb s strani družbe Bazán.

[1] UL C 201, 26.8.2003, str. 3.

(35) Ker je bil domnevni cilj transakcij, da se tri gospodarske družbe pripravi na privatizacijo, Španija meni, da družbi SEPI ni bilo treba nastopati kot tržna akterka, ko je kupila družbe, ampak je morala le plačati razumljivo ceno in v danih okoliščinah se je zdelo, da bi bila knjigovodska vrednost najboljša rešitev.

Pripombe po prvi širitvi

(36) Po prvem postopku širitve je Španija Komisiji posredovala naslednje utemeljitve v zvezi s tem, zakaj v drugem in tretjem prevzemu ni šlo za državno pomoč, torej razlog, zakaj je bila cena ene španske pezete primerna.

(37) Po mnenju Španije je družba SEPI, kot 100-odstotna delničarka vseh zadevnih družb, nastopala kot nosilec tržne dejavnosti, ko se je odločila za reorganizacijo celotnega ladjedelništva v eno družbo, da bi družbe medsebojno sodelovale. Potrebno je bilo tudi povečati zmogljivost vojaške proizvodnje zaradi obsežne knjige naročil in pričakovanega porasta zadevnega sektorja v prihodnosti.

(38) Španija je še poudarila, da ni bilo nobene povezave med prvim sklopom transakcij, kjer sta sodelovali gospodarski družbi AESA in SEPI, in drugim sklopom transakcij, ki so privedle do ustanovitve družbe IZAR. Prve so bile namenjene privatizaciji treh družb, medtem ko so druge skušale ustanoviti veliko špansko ladjedelniško družbo.

(39) Španija trdi, da dejstvo, da se je cena zadevnih družb (Cádiz, Juliana in Manises) po hitrem postopku spremenila iz 15 300 000 EUR v 3 španske pezete, dokazuje le, da sta imeli obe transakciji različne cilje.

(40) Prevzem ladjedelnic z vsemi njenimi aktivnimi in pasivnimi sredstvi s strani gospodarske družbe Bazán nobeni od ladjedelnic ne nudi nikakršnih koristi. Nadalje Španija trdi, da se pri transakcijah niso koristila javna sredstva.

(41) Španija tudi meni, da čeprav bi se lahko dokazalo, da se je družba Bazán z drugim prevzemom kakor koli okoristila, bi vojaški značaj družbe Bazán podvomil v veljavnost člena 88(2) Pogodbe, upoštevajoč izjemo določeno v členu 296 Pogodbe ES.

(42) Trdijo tudi, da ni nujno, da cena, ki so jo določili v medsebojnih pogajanjih znotraj družbe, temelji na cenah skupnega trga. V nadaljevanju Španija trdi, da so bile cene (ena španska pezeta), določene v zadevnih transakcijah popolnoma razumljive in so bile odraz tržne vrednosti zadevnih ladjedelnic. Tržni vlagatelj ne bi plačal več in določitev cene, ki bi bila enaka knjigovodski vrednosti, v teh okoliščinah ne bi bila primerna.

(43) Španija trdi, da v skladu s splošnim načelom preureditev dejavnosti znotraj iste skupine ni vplivala na konkurenčno stanje nove, pred kratkim ustanovljene gospodarske družbe ali na družbe, ki jo sestavljajo. V zvezi s tem se Španija sklicuje na sodno prakso Sodišča Evropske skupnosti v njenih sodbah z dne 27. marca 1980, primer 61/79, *Denkavit Italiana* [1], z dne 15. marca 1994, primer C-387/92, *Banco Exterior de España* [2] in z dne 1. decembra 1998, primer C-200/97, *Ecotrade/Altiformi* [3].

(44) V dodatno obrambo, v primeru da bi Komisija določila prenizko ceno in bi se zato štela kot pomoč družbi Bazán/IZAR, se Španija sklicuje na odločbo Komisije z dne 27. julija 1994 [4], kjer je določeno, da bi, čeprav bi bila cena za prevzem tovarne avtomobilov med dvema podružnicama *Treuhand* najbrž prenizka, Komisija ocenila, da je to nepomembno, saj je vplivala na transakcijo znotraj družbe Treuhand.

(45) Španija je prav tako zatrjevala, da ni bilo nobene razumljive tržne cene in zato Komisija ni mogla določiti sporne državne pomoči, kakršno določa Uredba (ES) št. 659/1999, sodna praksa in lastna praksa Komisije.

(46) Španija je nadalje predložila poročilo o knjigovodski vrednosti zadevnih ladjedelnic in o vrednostih gospodarskih tveganja, ocenjenih za vsako izmed njih. Vrednosti tveganj so bile razdeljene v tri sklope: vrednosti gospodarskega tveganja v obstoječih pogodbah, gospodarskega tveganja zaradi neizkoriščenosti zmogljivosti in drugih gospodarskih tveganj (tržnih, vezanih na delovno silo in davčnih). Španija je trdila, da je, sklicujoč se na knjigovodske vrednosti in ob upoštevanju ocenjenih vrednosti tveganj, cena ene španske pezete za gospodarsko družbo odraz realne vrednosti in zato kupec, družba Bazán/IZAR, ni imela nikakršne koristi (glej Tabelo 1).

[1] PSES 1980, str. 1205 (EE 1980, str. 399).
[2] PSES 1994, str. I-877.
[3] PSES 1998, str. I-7907.
[4] UL L 385, 31.12.1994, str. 1.

Tabela 1

Knjigovodske vrednosti in vrednost tveganj, vezane na posamezne transakcije julija 2000

(in EUR million)

Gospodarska družba	Knjigovodska vrednost	Ocenjena vrednost tveganja	Ocenjena neto vrednost
Gospodarske družbe, ki jih je družba AESA prodala družbi Bazán			
Puerto Real	68,8	[…] (*)	[…]
Sestao	91,1	[…]	[…]
Sevilla	37,8	[…]	[…]
Gospodarske družbe, ki jih je družba SEPI prodala družbi Bazán			
Cádiz	– 20,9	[…]	[…]
Juliana	– 31,6	[…]	[…]
Manises	– 14,7	[…]	[…]
Astano	1,0	[…]	[…]

(*) Zaupne informacije.

(47) Kot odgovor na pripombe Danske v zvezi s pomočjo družbi Bazán je Španija menila, da le-te ne vplivajo na ta postopek in zato niso povezane s tem. Nadalje je Španija zanikala obtožbe, da se transakciji med družbama AESA in SEPI štejeta kot državna pomoč, saj nista bili deležni nikakršnega neupravičenega priliva iz skladov. Na koncu Španija izjavlja, da problemi, s katerimi se soočajo danske ladjedelnice, niso posledice konkurenčnosti španskih ladjedelnic, ampak nelojalne konkurence iz Koreje.

(48) V zvezi s pripombami s strani Združenega kraljestva je Španija presenečena nad obtožbami o navzkrižnih subvencijah med vojaško in civilno proizvodnjo, saj trdi, da ima Združeno kraljestvo veliko ladjedelnic s kombinirano civilno in vojaško proizvodnjo. Zanika tudi, da bi se španske ladjedelnice okoristile s kakršnim koli ukrepom, ki ga ne bi odobrila Evropska komisija.

Pripombe po drugi širitvi

(49) Španija je po drugem postopku širitve Komisiji predložila naslednje utemeljitve v zvezi z razlogi, zaradi katerih, po njenem mnenju pri posojilih in dokapitalizaciji, ki jih je analizirala Komisija, ni šlo za državno pomoč.

(50) Španija najprej trdi, da je matična družba SEPI v tržnem gospodarstvu, ki teži k čim večjim zaslužkom, nastopala kot zasebna vlagateljica in da Komisija ni dokazala, da naj bi sredstva matične družbe SEPI izvirala od države ali se prištevala državi.

(51) V zvezi s posojili matične družbe SEPI družbam Cádiz, Juliana in Manises Španija poroča, da so bile na dan 22. decembra 1999, ko je družba SEPI prevzela te tri družbe, le-te posamično zadolžene pri družbi AESA za 120 800 000 EUR (Cádiz); 47 200 000 EUR (Juliana) in 24 100 000 EUR (Manises). Družba SEPI je prevzela te dolgove družbe AESA. To se ne bi smelo šteti kot dodatna pomoč ladjedelnicam. Nadalje so bile določene obrestne mere enake tržni stopnji (MIBOR plus 8 točk).

(52) Upoštevajoč kapitalski vložek 252 400 000 EUR družbe SEPI v družbo AESA, Španija kot prvo izjavlja, da se kapital ni prilil 18. julija 2000, kot se navaja v sprožitvi, ampak septembra istega leta. Takrat družba AESA ni izvajala nobene dejavnosti, saj je že pred tem družbi Bazán prodala svoje zadnje ladjedelnice. Tako ta kapitalska naložba ni mogla povzročiti nikakršnega izkrivljanja konkurence in je bila namenjena odrejenemu zaprtju družbe AESA. V zvezi s tem se Španija sklicuje na sodbo Sodišča z dne 21. marca 1991, primer C-303/88, ENI-Lanerossi ([1]).

(53) V zvezi s sumljivimi kapitalskimi vložki v družbe Astano, Cádiz, Juliana in Manises, Španija obvešča, da letno poročilo družbe IZAR za leto 2000 navaja izgubo 68 200 000 EUR, povezanih s prevzemom štirih zadevnih ladjedelnic. Po mnenju Španije ladjedelnice, preden jih je prevzel Bazán, niso bile deležne nikakršne pomoči s strani matične družbe SEPI.

(54) Španija je nadalje predložila obsežna pojasnila, ki spodbijajo možnost, da bi bil del pomoči, odobren v letu 1997, neupravičen v primeru, če bi Komisija izjavila, da se je javnim španskim ladjedelnicam zagotovila dodatna nezakonita pomoč.

([1]) PSES 1991, str. I-1433.

(55) Kot odgovor na pripombe tretje stranke se Španija popolnoma strinja z vsemi izjavami družbe IZAR. V zvezi s problemom gradnje luksuznih jaht v izjavah drugih dveh strank Španija najprej trdi, da te ladje niso upoštevane v Uredbi (ES) št. 1540/98 in da se zato pripombe ne bi smele upoštevati. Poleg tega družba IZAR gradi luksuzne jahte brez kakršne koli državne pomoči in njen delež na svetovnem trgu je majhen (nižji od […] %). Zanika tudi, da naj ne bi prišlo do domnevnih naložb v ladjedelnici San Fernando in Cartagena.

V. **OCENA**

Pravna podlaga

(56) V skladu s členom 87(1) Pogodbe ES ni nobena pomoč, dodeljena s strani držav članic ali iz državnih sredstev, ki bi kakor koli izkrivljala ali grozila z izkrivljanjem konkurence s tem, da bi dajala prednost določenim podjetjem ali proizvajalcem, če bi bila s tem prizadeta trgovina med državami članicami, v skladu z določili skupnega trga. V skladu z uveljavljeno sodno prakso Sodišča se upošteva merilo o vplivu na trgovino, če subvencionirano podjetje opravlja gospodarsko dejavnost, znotraj katere se odvija trgovina med državami članicami.

(57) V skladu s členom 87(3)(e) Pogodbe ES se lahko šteje v skupino pomoči, ki je v skladu z določili skupnega trga, pomoč, določeno v odločbi, ki jo je na zahtevo Komisije s kvalificirano večino sprejel Svet. Na tej podlagi je Svet dne 29. junija 1998 v skladu s sporočilom Komisije o določitvi meril, ki se nanašajo na ocenjevanje državnih nelegalnih pomoči [1], sprejel Odločbo (ES) št. 1540/98, ki je veljala od 1. januarja 1999 do 31. decembra 2003 in se nanaša na vsako nezakonito pomoč, ki je bila dodeljena v tem času.

(58) Ladjedelništvo je gospodarska dejavnost, ki vključuje trgovino med državami članicami. Zaradi tega je pomoč ladjedelništvu zajeta znotraj člena 87(1) Pogodbe ES.

(59) Komisija ugotavlja, da v skladu z Uredbo (ES) št. 1540/98 „ladjedelništvo“ pomeni gradnjo trgovskih plovil na lastni pogon za odprto morje. Komisija nadalje ugotavlja, da člen 2 te uredbe določa, da je dodeljena pomoč, namenjena gradnji, popravilu in predelavi plovil, lahko v skladu z določili skupnega trga le, če upošteva določbe Uredbe. To ne velja le za dodeljevanje pomoči družbam, ki razvijajo take dejavnosti, ampak tudi družbam, ki so z njimi povezane.

(60) Komisija je v skladu z Uredbo (ES) št. 1013/97 avgusta 1997 izjemoma odobrila paket pomoči za prestrukturiranje španskih javnih civilnih ladjedelnic, da bi lahko bile ob koncu leta 1998 ponovno sposobne obstati. Upoštevajoč predhodno odobreno pomoč, je skupni paket pomoči znašal 318 000 milijonov španskih pezet (1 900 milijonov EUR).

(61) Ob odobritvi pomoči je Svet poudaril, da je to prvi in zadnji paket pomoči. Španska vlada se je zavezala, da ladjedelnice ne bodo prejele nobene dodatne pomoči za prestrukturiranje, reševanje, nadomestilo izgub ali privatizacijo. To se je odražalo v pogojih, določenih v odločbi Komisije, ki je odobrila pomoč, in je bilo tudi poudarjeno v prvi alinei člena 5(1)(2) Uredbe (ES) št. 1540/98, ki določa, da se za reševanje in prestrukturiranje gospodarske družbe ne sme dodeliti nikakršne pomoči, če je bila že predhodno dodeljena v skladu z Uredbo (ES) št. 1013/97.

(62) Tako ne bi bila nobena pomoč, ki bi bila višja od odobrene v prvotni Odločbi Komisije iz avgusta 1997, v skladu z določili skupnega trga, razen če bi se dokazala na drugi pravni podlagi.

(63) Komisija ugotavlja, da so ladjedelnice Sestao, Puerto Real, Sevilla, Cádiz in Juliana takrat gradile in popravljale ladje in da je bila zato dejavnost zadevnih gospodarskih družb zajeta v Uredbi. Manises in Fene (bivši Astano) lahko štejemo kot povezani družbi. Komisija prav tako ugotavlja, da družbi AESA in IZAR kot matični družbi ali lastnici več ladjedelnic ostajata zajeti v členu 1 Uredbe (ES) št. 1540/98. Ta upošteva načelo, ki se ga je Komisija držala v predhodnih odločbah o španskih javnih ladjedelnicah, zlasti o Odločbi za odobritev pomoči v letu 1997 in Odločbi iz leta 1999 [2], ko je izjavila, da je pomoč matične družbe SEPI družbi AESA neupravičena.

Ocena pomoči v različnih prevzemih

(64) Kot je bilo predhodno navedeno, ta primer zajema tri različne prevzeme gospodarskih družb med različnimi matičnimi družbami in možnost za dodelitev pomoči, vezanih na te prevzeme. Ocena bo podana po pregledu zadev v zvezi s tem za vsakega od teh treh prevzemov. Zato se zadeve, predstavljene v sprožitvi postopka, in obe širitvi ne morejo obravnavati ločeno.

[1] UL C 119, 22.5.2002, str. 22.

[2] UL L 37, 12.2.2000, str. 22.

1. *Vloga matične družbe SEPI*

(65) V sprožitvi in prevzemih je Komisija predpostavljala, da je državna družba SEPI delovala v državnem imenu, torej da je za njihovo ravnanje v različnih transakcijah odgovorna država. Španija je izpodbijala to izjavo s trditvijo, da družba SEPI deluje neodvisno in zato država ne odgovarja za njihovo ravnanje. Kakor koli, po mnenju Španije je družba SEPI nastopala kot tržna vlagateljica, zato se sredstva, ki jih je vložila družba SEPI, v tem primeru ne smejo šteti kot državna pomoč.

(66) Komisija ugotavlja, da je družba SEPI javna matična družba, ki je neposredno odvisna od Ministrstva za finance, zato velja za javno družbo v okviru Direktive Komisije 2000/52/ES z dne 26. julija 2000 ([1]), zaradi katere se spremeni Direktiva Komisije 80/723/EGS z dne 25. junija 1980 ([2]), saj lahko javne oblasti na podlagi svojih lastniških pravic ali finančne udeležbe posredno ali neposredno vplivajo na družbo SEPI.

(67) Sodišče je določilo, kdaj se sredstva štejejo kot državna sredstva, in navaja, da je dovolj, da jih vrednotimo kot državna sredstva (Sodba Sodišča z dne 23. novembra 1999, primer C-83/98, P. *France/Ladbroke Racing in Komisija* ([3]), čeprav sredstva, ki so v skladu z zadevnim merilom, ne bi bila trajno v lasti zakladnice in zaradi dejstva, da ostajajo pod stalnim javnim nadzorom in so zato dostopna pristojnim državnim organom. To očitno velja za sredstva družbe SEPI.

(68) Sodišče je v svoji sodbi z dne 16. maja 2002, primer C-482/99, Stardust *Marine* ([4]) povzelo merila, po katerih se lahko odgovornost za ukrep pomoči, ki ga je sprejela javna gospodarska družba, pripiše državi. V skladu s Sodiščem se to lahko sklepa iz vrste kazalcev, ki izhajajo iz okoliščin in iz vsebine primera, na podlagi katerega je bilo merilo sprejeto.

(69) Primeri kazalcev, ki jih je določilo Sodišče, so vključitev javne gospodarske družbe v okvir javne uprave, značaj njenih dejavnosti in izvajanje le-teh na trgu znotraj splošnih pogojev konkurence z zasebnimi izvajalci, pravni status gospodarske družbe (ki je pod nadzorom javnega prava ali skupnega prava gospodarskih družb), intenzivnost nadzora, ki ga izvajajo javne oblasti nad upravo gospodarske družbe ali kateri koli drugi kazalec, ki v posameznem primeru kaže na vključevanje javne uprave pri sprejemanju ukrepa ali majhno verjetnost, da niso vpleteni, upoštevajoč tudi okoliščine ukrepa, njegovo vsebino ali pogoje, ki jih vsebuje.

(70) SEPI je gospodarska družba s posebnim pravnim statusom tako, da na primer njena letna poročila niso dostopna na španskem javnem uradu. Gospodarsko družbo vodi upravni odbor, ki ga v glavnem sestavljajo državni sekretarji in druge osebe, ki so neposredno povezane z vlado. Značaj njihovih dejavnosti vključuje privatizacijo državnih gospodarskih družb, dejavnost, ki je vezana na javni red. Nadalje je država odgovorna za preteklo ravnanje družbe SEPI z ladjedelnicami, pa tudi za način razporejanja obrokov pomoči za prestrukturiranje, odobrene v letu 1997, in nezakonite pomoči v letu 1998 ([5]). Ugotavlja se tudi, da družba SEPI vlaga državno pomoč tudi na druga področja, med njimi v premogovništvo ([6]).

(71) Iz predhodnih točk 66 in 67 se zaključi, da so sredstva družbe SEPI državna sredstva. Nadalje se od točke 68 do točke 70 pojasni, zakaj bi se morala dodelitev sredstev ladjedelniškim gospodarskim družbam šteti kot državna odgovornost, saj je bila zagotovljena v okoliščinah, ki niso v skladu z načeli tržnega gospodarstva.

(72) Glavno načelo, ki se nanaša na finančne transakcije med državo in javnimi gospodarskimi družbami, je tako imenovano načelo tržnega vlagatelja. Ker so sredstva družbe SEPI državna sredstva, je bistvenega pomena, da družba SEPI v ekonomskih transakcijah svojih hčerinskih ladjedelniških družb (ne glede na to ali gre za družbe gospodarskih dejavnosti ali matične družbe, ki vključujejo te gospodarske družbe) deluje popolnoma v skladu z načelom tržnega vlagatelja.

(73) Načelo tržnega vlagatelja je natančno pojasnjeno v sporočilu Komisije državam članicam o izvajanju členov 92 in 93 Pogodbe in člena 5 Uredbe Komisije 80/723/EGS za javne gospodarske družbe proizvodnega sektorja ([7]). Sodišče je tudi izjavilo, na primer v sodbi z dne 10. julija 1986, primer C 40/85, Bélgica/Comisión (*Boch* ([8])), da je primeren način za ugotavljanje, ali se ukrep šteje kot državna pomoč, uporaba merila, do katere mere bi bila gospodarska družba upravičena prejeti zadevna sredstva na zasebnih kapitalskih trgih v enakih pogojih in zlasti, ali bi v podobnih okoliščinah zasebni vlagatelj, tu se misli na možnost ustvarjanja dobička brez upoštevanja katerega koli elementa socialne, regionalne ali sektorske politike, vpisal zadevni kapital.

([1]) UL L 193, 29.7.2000, str. 75.
([2]) UL L 195, 29.7.1980, str. 35.
([3]) PSES 2000, str. I-3271, odstavek 50.
([4]) PSES 1994, str. I-4397, odstavek 55-56.
([5]) UL L 37, 12.2.2000, str.22.
([6]) UL L 296, 30.10.2002, str. 73.
([7]) UL C 307, 13.11.1993, str. 3.
([8]) PSES 1986, str. 2321.

(74) Komisija ne izključuje, da sredstva, zagotovljena s strani družbe SEPI, ne vsebujejo elementov pomoči, dokler se matična družba SEPI drži načela tržnega vlagatelja. Zato bo Komisija za vsak prevzem v preiskavi ocenila, ali je družba SEPI delovala v skladu z načelom tržnega vlagatelja.

(75) Španija nadalje trdi, da transakcijam znotraj matične družbe SEPI ni treba upoštevati tržnih pogojev in se sklicuje na primere, v katerih Komisija ni zahtevala, da se transakcije znotraj družbe opravijo v skladu s tržnimi pogoji.

(76) Komisija meni da, čeprav je v izjemnih primerih lahko sprejemljivo, da se znotraj skupine državnih družb prevzem gospodarskih družb ne opravi v skladu s tržnimi pogoji, to ni sprejemljivo, ko gre za prenos državnih sredstev družbam, ki z ostalimi družbami tekmujejo na skupnem trgu.

2. *Pomoč v transakcijah, vezanih na prvi prevzem med družbama AESA in SEPI*

(77) Matična družba SEPI je 28. decembra 1999 družbi AESA kupila tri gospodarske družbe Juliana, Cádiz in Manises. Za potrditev državne pomoči v tem prevzemu je treba oceniti dva elementa. Prvi problem je, če je nakupna cena, ki jo je družba SEPI plačala družbi AESA, tržna cena, in drugi, če so posojila družbe SEPI gospodarskim družbam, ki jih je kupila, v skladu z načelom tržnega vlagatelja.

(a) Nakupna cena

(78) Na prvem mestu se ugotavlja, da je Španija obvestila Komisijo, da je bila cena za tri gospodarske družbe 15 302 000 EUR in ne 60 milijonov, kot se navaja v sprožitvi postopka. Španija je predhodno trdila, da je 15 302 000 EUR, kolikor je družba SEPI plačala za tri gospodarske družbe, ustrezalo knjigovodski vrednosti v času transakcije, vendar je v zadnji fazi preiskovanja obvestila, da je bila ta knjigovodska vrednost iz prejšnjega, še vedno nedoločenega datuma iz leta 1999.

(79) Španija nadalje trdi, da družbi SEPI ni bilo treba plačati tržne cene, saj je tri ladjedelnice kupila z namenom, da jih privatizira. Kljub temu klasifikacija merila za državno pomoč ni odvisna od njenega namena, ampak od učinka. Dejstvo, da so se ladjedelnice kupile z nekim določenim namenom (za privatizacijo), ni razlog, da se ne upošteva značaja državne pomoči transakcije. Nadalje, ob upoštevanju, da je SEPI državna matična družba, je treba zanikati, da bi morale kapitalske transakcije med družbo SEPI in gospodarskimi družbami, ki tekmujejo na skupnem trgu, vedno temeljiti na tržnih načelih. Tako bi, če bi družba SEPI za eno gospodarsko družbo plačala več, kot je tržna cena, lahko govorili o državni pomoči prodajalcu, v tem primeru družbi AESA.

(80) Komisija ugotavlja, da družba SEPI ni izvedla privatizacije treh gospodarskih družb. Namesto tega so se v juliju 2000, torej sedem mesecev po prodajni transakciji, za ceno ene španske pezete za vsako prodale družbi Bazán, hčerinski družbi matične družbe SEPI.

(81) Letna poročila zadevnih gospodarskih družb kažejo, da je bila knjigovodska vrednost vseh treh gospodarskih družb skupaj in vsake posamezno na koncu leta 1999, tri dni po prodajni transakciji, negativna in se kaže v končnem negativnem izračunu – 40 646 000 EUR, ki je razčlenjen v naslednjih zneskih: Cádiz – 13 745 000 EUR; Juliana – 18 679 000 EUR; Manises – 8 222 000 EUR.

(82) Nadalje, v zvezi z zgoraj pojasnjenim, je Španija ocenila tržno vrednost teh treh gospodarskih družb v juliju 2000, ko jih je prevzela družba Bazán. Španija trdi, da je bila takrat tržna vrednost enaka knjigovodski vrednosti, od katere se odštejejo vrednosti tveganja, ki niso vštete v bilanco stanja gospodarskih družb. Vrednosti tveganja upoštevajo, na primer, izgube zaradi ladij v gradnji in stroške, ki izvirajo iz manjše dejavnosti od običajne. Čeprav se ti dejavniki s časom lahko spreminjajo, se lahko razumljivo domneva, da se v obdobju sedmih mesecev niso bistveno spremenili. Za tri obravnavane gospodarske družbe je Španija ocenila, da bi se skupni stroški tveganj v juliju 2000 povečali na 25 300 000 EUR.

(83) Komisija na podlagi tega zaključuje, da je družba SEPI 28. decembra 1999 za tri gospodarske družbe, ki so imele tri dni kasneje negativno knjigovodsko vrednost minus 40 646 000 EUR, čemur se prištejejo še stroški tveganja, ki so bili sedem mesecev kasneje ocenjeni na 25 300 000 EUR, plačala 15 302 000 EUR. Tako se lahko zaključi, da je družba SEPI za gospodarske družbe plačala več, kot je bila njihova tržna cena. Kateri koli znesek, ki bi bil višji od tržne cene, bi se moral šteti kot državna pomoč prodajalcu, družbi AESA.

(84) Na zahtevo za pridobitev poročila iz julija 2002 je Komisija prosila za kopije vseh dokumentov, ki bi lahko razjasnili oceno gospodarskih družb v času prevzema lastništva. Španija poročila o tej transakciji ni predložila in zato je Komisija lahko ocenila tržno vrednost le na podlagi razpoložljivih podatkov.

(85) Tržna vrednost je v tem primeru ustrezala knjigovodski vrednosti, od katere se odštejejo vrednosti finančnega tveganja. Komisija zaradi pomanjkanja podatkov ni zmožna oceniti natančne vrednosti finančnih tveganj. Da bi se izključila možnost za precenitev teh vrednosti tveganj, sprejme varnostni ukrep in predvideva, da so vrednosti finančnih tveganj ničelne. Zaradi tega bi bil v danih okoliščinah razumen približek tržni vrednosti uporaba najboljšega približka knjigovodski vrednosti.

(86) Najboljša razpoložljiva ocena knjigovodske vrednosti, ki je na voljo na dan transakcije, 28. decembra 1999, je knjigovodska vrednost z dne 31. decembra 1999, to je negativna vrednost: minus 40 646 000 EUR. Če se za osnovo vzame to število, ga tržna vrednost treh gospodarskih družb ne bi presegla.

(87) Na podlagi razpoložljivih podatkov se lahko zaključi, da je družba AESA matični družbi SEPI prodala tri gospodarske družbe, katerih vrednost je bila v skupnem seštevku minus 40 646 000 EUR, za 15 302 000 EUR, kar družbi AESA predstavlja dobiček vsaj 55 948 000 EUR.

(88) Plačilo 15 302 000 EUR družbe SEPI za tri gospodarske družbe Cádiz, Juliana in Manises se torej ne sme šteti za plačilo, ki bi bilo skladno z načelom tržnega vlagatelja. Tako se mora dobiček 55 948 000 EUR, ki ga je ustvarila družba AESA, šteti kot državna pomoč. Po prodaji je bila družba AESA še vedno lastnica ostalih treh ladjedelnic, ki gradijo civilne ladje. Ta državna pomoč je bila nezakonita, ker ni bila priglašena Komisiji in ni v skladu s skupnim trgom, zato ne more biti odobrena kot pomoč za prestrukturiranje ali katera koli druga vrsta pomoči.

(89) Letna poročila iz let 1998 in 1999 družbe AESA in gospodarskih družb, ki jih je imela v lasti, kažejo na to, da je bilo nadaljnje obratovanje vseh odvisno od denarne pomoči zadevnega delničarja, torej družbe SEPI družbi AESA in družbe AESA ladjedelnicam. Na podlagi tega podatka Komisija zaključuje, da se je pomoč, ki jo je zagotovila družba SEPI družbi AESA, v tem prevzemu prenesla na tri gospodarske družbe (Sestao, Sevilla in Puerto Real), takrat še v lasti družbe AESA. V Odločbi Komisije [1] o nezakoniti državni pomoči, ki jo je v letu 1998 družba SEPI zagotovila družbi AESA in jo je kasneje v sodbi z dne 21. marca 2002, primer C-36/00, España/Comisión [2], ratificiralo Sodišče, je Komisija že sprejela odločitev, da je državna pomoč družbi AESA pomenila državno pomoč vsem njenim ladjedelniškim dejavnostim.

(b) Posojila družbe SEPI trem ladjedelnicam decembra 1999

(90) V drugem postopku širitve je Komisija odkrila, da je matična družba SEPI v letu 1999 trem družbam Cádiz, Juliana in Manises zagotovila 194 400 000 EUR posojil. Komisija je sumila, da bi lahko šlo za državno pomoč zadevnim gospodarskim družbam.

(91) Ob upoštevanju dejstev je bilo stanje sledeče. Zadevne tri ladjedelnice (Juliana, Cádiz in Manises) so se pri družbi AESA zadolžile za 192 100 000 EUR. Ko je matična družba SEPI prevzela te tri družbe, jim je zagotovila tudi predplačilo 192 100 000 EUR (za Cádiz 120,8 milijonov, za Juliano 47,2 milijonov, za Manises 24,1 milijonov), ki so ga porabile za vrnitev posojila družbi AESA. Obrestna mera teh posojil je bila enaka obrestni meri MIBOR plus 8 točk. Tako je družba SEPI od družbe AESA prevzela dolg 192 100 000 EUR. Razlika med temi 192 100 000 EUR in 194 400 000 EUR, navedenimi v drugem postopku širitve, (2 100 000 EUR) gre na račun manjših posojil, ki jih je že pred tem družba SEPI zagotovila ladjedelnicam.

(92) Z vidika državne pomoči se mora ocena osredotočiti na transakcijo, s katero so bila državna sredstva prenesena od države na upravičence, torej na posojilo 192 100 000 EUR družbe SEPI trem ladjedelnicam: Juliana, Cádiz in Manises. Predvideva se, da razlika med tem zneskom in 194 400 000 EUR, navedenimi v drugem postopku širitve, 2 100 000 EUR ni državna pomoč, saj še ni bilo ugotovljeno, kdaj in kako je bil denar zagotovljen.

(93) Element, ki ga je treba oceniti, je, kakor je določilo Sodišče v primeru 40/85 (*Boch*), ali bi v podobnih okoliščinah zasebni vlagatelj, upoštevajoč možnost ustvariti dobiček brez upoštevanja kakršne koli socialne in regionalne politike ter sektorskih pomislekov, zagotovil taka posojila. Tako je vprašljivo, če bi zasebni vlagatelj, tudi če bi se odločil na ravni celotne skupine, v običajnem tržnem gospodarstvu lahko pričakoval ustrezno donosnost od vloženega kapitala. Sodišče je v svojih sodbah nadalje trdilo, da je primeren način za ugotavljanje, ali se posojilo šteje kot državna pomoč, da uporabi merilo, do katere mere bi gospodarska družba lahko dobila potrebna sredstva na zasebnih kapitalskih trgih, tako imenovani kriterij zasebnega vlagatelja [3].

(94) Letna poročila treh gospodarskih družb Juliana, Cádiz in Manises so jasno pokazala, da so bile v težavah. Vsaka izmed njih je imela ob koncu leta 1998 negativno knjigovodsko vrednost in je v letu 1999 zabeležila izgube. Tudi revizor je v letnih obračunih tako iz leta 1998 kot iz leta 1999 izjavil, da so gospodarske družbe potrebovale podporo svojih delničarjev, da bi lahko nadaljevale z dejavnostjo. Nadalje tudi ni bilo znakov, da bi se težko finančno stanje ladjedelnic izboljšalo.

[1] UL L 37, 12.2.2000, str. 22.
[2] PSES 2002, str. I-3243.
[3] Primer C-342/96, *España/Comisión* PSES 1999, str. I-2459, odstavka 41 in 42, in primer C-256/97, *DMT* PSES 1999, str. I-3913, odstavki 22-24, in mnenje generalnega pravobranilca g. Jacobsa v odstavkih od 334 do 336 zadevnega primera.

(95) Zaradi tega razloga se lahko ugotovi, da tri gospodarske družbe niso bile sposobne pridobiti posojila na zasebnih kapitalskih trgih. Ta posojila torej niso upoštevala kriterija zasebnega vlagatelja. Zaradi istega razloga družba SEPI ni mogla pričakovati povračila posojil z obrestmi. Tako družba SEPI pri dodelitvi teh sredstev ladjedelnicam ni upoštevala kriterija zasebnega vlagatelja, zato se posojila trem gospodarskim družbam štejejo kot državna pomoč. Ta državna pomoč je bila nezakonita, ker ni bila priglašena Komisiji in ni v skladu s skupnim trgom, saj ne more biti odobrena kot pomoč za prestrukturiranje ali kakšna druga vrsta pomoči.

(96) Španija trdi, da je družba IZAR, ki je takrat prevzela gospodarske družbe Juliana, Cádiz in Manises in jih razpustila, družbi SEPI dne 12. septembra 2000 vrnila posojila 192 100 000 EUR z obrestmi. Zato je bila ta nezakonita pomoč povrnjena. Komisija kljub temu namerava te podatke uporabiti v drugi preiskavi v zvezi z državno pomočjo C 38/03, ki se nanaša na to, v kakšni meri so kapitalski vložki družbe SEPI v družbo IZAR koristile civilnemu ladjedelništvu.

3. *Pomoč znotraj transakcij, vezanih na drugi prevzem med družbama AESA in IZAR*

(97) Družba AESA je 20. julija 2000 družbi Bazán prodala še ostale tri ladjedelnice: Puerto Real, Sestao in Sevilla [1].

(98) Za potrditev državne pomoči je treba oceniti dve zadevi, ki sta se pojavili v odločbah za sprožitev postopka. En element je, če je bila nakupna cena, ki jo je družba IZAR plačala družbi AESA, tržna cena, in drugi, če je bila naložba 252 425 000 EUR družbe SEPI v gospodarsko družbo AESA v skladu z načelom tržnega vlagatelja.

(a) Dokapitalizacija

(99) Družba SEPI se je 18. julija 2000 odločila v družbo AESA vložiti 252 425 000 EUR kapitala, dva dni preden je družba AESA družbi Bazán prodala svoje ladjedelnice (Sestao, Sevilla in Puerto Real). Ta kapital se je izplačal v septembru 2000. Španija trdi, da, glede na to da se je kapital zagotovil le v septembru 2000, ko je družba AESA že prodala svoje ladjedelnice, to ni moglo izkrivljati konkurence v ladjedelništvu.

(100) V skladu z letnim poročilom družbe AESA iz leta 2000 je ta vložila 309 milijonov EUR v svoje tri ladjedelnice, preden jih je prodala družbi Bazán/IZAR. Letna poročila teh ladjedelnic razkrivajo, da se je kapital ponudil v obliki odpisa dolga. Španija je potrdila, da je družba AESA za prodajo ladjedelnic družbi Bazán „prilagodila“ njihove dolgove „da bi s tem dvignila njihovo vrednost“, vendar ni predložila nobenih številk.

(101) Z odpisom dolga je družba AESA družbi Bazán prodala tri ladjedelnice za eno špansko pezeto za vsako. Prodajna transakcija je družbi AESA ustvarila knjigovodsko izkazano izgubo 198 milijonov EUR. Skupaj z ostalimi izgubami, ki izvirajo iz ladjedelniške dejavnosti, so skupne izgube družbe AESA v letu 2000 znašale 271 milijonov EUR. Gospodarska družba AESA bi imela konec leta 2000 brez kapitalskega vložka s strani družbe SEPI minus 259 milijonov EUR lastnega kapitala in bi morala v skladu s pravnimi predpisi v postopek likvidacije.

(102) Ob upoštevanju predhodnega je zadeva, ki jo je treba oceniti, ali bi v podobnih okoliščinah zasebni delničar vložil kapital in bi od vloženega kapitala lahko pričakoval sprejemljiv delež donosnosti.

(103) Tako je očitno, da družba AESA z vloženim kapitalom ni mogla ustvariti nobenega sprejemljivega dobička, saj je sredstva porabila, da je lahko krila stroške, ki so nastali zaradi odpisa dolga svojim ladjedelnicam in zaradi izgube, ki posledično izvira iz prodaje teh ladjedelnic družbi Bazán. Nadalje je družba AESA skupina gospodarskih družb, ki ne opravlja nobene druge dejavnosti, zato ni sposobna ustvariti lastnih dobičkov. Lahko se tudi izključi, da bi zadnji upravičenci ukrepov ladjedelnice, ki so v lasti družbe Bazán/IZAR, ustvarile sprejemljiv donos zaradi svojih preteklih učinkov in pomanjkanja ukrepov za prestrukturiranje. To potrjujejo tudi letna poročila družbe IZAR, ki kažejo, da so njene civilne ladjedelnice v letih 2000, 2001 in 2002 utrpele izgube.

(104) Zato se lahko zaključi, da kapitalski vložek družbe SEPI v družbo AESA ni bil v skladu z načelom tržnega vlagatelja in se šteje kot državna pomoč.

(105) V tem pogledu je treba poudariti, da si je družba AESA z odpisom dolgov svojim ladjedelnicam v znesku 309 milijonov EUR izboljšala finančni položaj v višini tega zneska. Ugotavlja se tudi, da, ker odpis dolga s strani družbe AESA ni vseboval nikakršnega gotovinskega plačila, je odločitev družbe SEPI z dne 18. julija 2000, da vloži 252 425 000 EUR v družbo AESA, čeprav se znesek ni izplačal do septembra 2000, omogočila družbi AESA takojšen odpis dolgov, ne da bi razglasila stečaj.

[1] Ravno tako imela v lasti več manjših gospodarskih družb, vendar je njena skupna nominalna vrednost v primerjavi z vrednostjo treh ladjedelnic (Puerto Real: 4 000, Sestao: 4 000; Sevilla: 1 500) 9 500 milijonov španskih pezet (57 100 000 EUR) znaša le 161 milijonov španskih pezet (nekaj manj kot 1 milijon EUR).

(106) Z vidika državne pomoči, je bila pomoč odobrena na podlagi odločitve družbe SEPI z dne 18. julija 2000, da vloži kapital, saj je bila ta odločitev predpogoj, da bi družba AESA lahko ladjedelnicam odpisala dolgove. Zadnji upravičenci do te pomoči so bile ladjedelnice, kljub temu da je bil namen ukrepa, da družba AESA ladjedelnicam odpiše dolgove.

(107) Odpis dolgov s strani gospodarske družbe AESA je izboljšal finančni položaj zadevnih ladjedelnic za 309 milijonov EUR. Kljub temu je Komisija ocenila le kapitalski vložek družbe SEPI, ki je v tej transakciji znašal 252 425 000 EUR. Ta državna pomoč je bila nezakonita, ker ni bila priglašena Komisiji in ker ni bila v skladu s skupnim trgom, zato ne more biti odobrena kot pomoč za prestrukturiranje ali katera koli druga vrsta pomoči.

(108) Čeprav se lahko zaključi, da pomoč ni bila v skladu z načelom tržnega vlagatelja, se Španija nadalje sklicuje na pravico do dokapitalizacije, da bi lahko opravila odrejeno zaprtje, kot je navedeno v sodbi Lanerossi [1]. Komisija meni, da utemeljitve Španije niso sprejemljive iz naslednjih razlogov:

(109) Najprej, sodba Lanerossi ni povezana s tem primerom, saj tri ladjedelnice, ki so prejele kapitalski vložek zaradi odpisa dolga, še vedno obratujejo in njihovo zaprtje ob odobritvi pomoči gotovo ni bilo predvideno.

(110) Nadalje, tudi če bi se utemeljitev Španije presojala z vidika zaprtja družbe AESA namesto zaprtja njenih zadnjih treh ladjedelnic, se ugotavlja, da se je postopek zapiranja družbe AESA začel šele sredi leta 2002. Nadalje je Sodišče v sodbi Lanerossi trdilo, da se mora, ko dokapitalizacija ni dobičkonosna niti dolgoročno, tak ukrep šteti kot pomoč. Zadeva je taka v tem primeru, saj ni sprejemljivo, da bi družba SEPI kadar koli prejela povračilo za sredstva, ki jih je vložila v civilna ladjedelniška podjetja preko družbe AESA. Na koncu je treba navesti, da so stroški zaprtja družbe AESA, kot trdi Španija, del socialnih stroškov, ki so nastali zaradi prestrukturiranja civilnih ladjedelnic, ki je potekalo v med leti 1994 in 1998. Katera koli druga oblika pomoči, namenjena kritju teh stroškov, bi pomenila kršenje odločbe Komisije iz leta 1997, na podlagi katere se je odobrila pomoč za prestrukturiranje.

(b) Nakupna cena

(111) Vprašanje, ali se je nakupna cena štela kot državna pomoč, namenjena družbi IZAR, se je postavilo v prvem postopku širitve z dne 28. novembra 2001. Razlog, zakaj bi se državna pomoč lahko vrednotila na tak način, je, da je družba AESA, ko je prodala svoje ladjedelnice družbi Bazán, bila le družba na papirju, ki praktično ni izvajala nobene dejavnosti. Zato so se španski javni organi skušali prepričati, da se bo od družbe AESA na njene ladjedelnice in tako na gospodarsko družbo Bazán, ki bo prevzela civilne ladjedelnice, prenesla največja možna količina aktivnih sredstev. Nadalje se zdi očitno, da je verjetnost, da bi bila tržna vrednost vsake izmed teh treh gospodarskih družb popolnoma enaka, ena španska pezeta, zelo majhna.

(112) V času postopka je Španija predložila poročilo v zvezi z knjigovodskimi vrednostmi gospodarskih družb, ki so si za vsako posebej sledile takole: 91 100 000 EUR (Sestao); 37 800 000 EUR (Sevilla) in 68 800 000 EUR (Puerto Real), kar skupaj znaša 197 700 000 EUR. Nadalje Španija namiguje, da je bila tržna cena ladjedelnic naslednja:[…]; […] in […] EUR za vsako posebej, kar bi skupaj znašalo […] EUR.

(113) V zvezi z zgoraj pojasnjenim ena španska pezeta za ladjedelnico očitno ni bila tržna cena in je v teoriji pomenila neto dobiček […] EUR za družbo Bazán/IZAR, če je ocena tržne vrednosti s strani Španije pravilna.

(114) Vendar ker se ni ugotovilo, ali ta dobiček družbe Bazán/IZAR neposredno vključuje sredstva družbe SEPI ali državna sredstva, Komisija ne meni, da se cena ene španske pezete za ladjedelnico lahko uporabi za zagotovitev državne pomoči kupcu, družbi Bazán/IZAR.

4. *Pomoč znotraj transakcij, vezanih na tretji prevzem med družbama SEPI in Bazán*

(115) Družba SEPI je 20. julija 2000 štiri gospodarske družbe (Astano, Cádiz, Juliana in Manises) prodala družbi Bazán za eno špansko pezeto za vsako. V prvem postopku širitve je Komisija podvomila, ali je bila ta cena tržna cena, in ali bi se zato družbi Bazán/IZAR smelo zagotoviti državno pomoč. V drugem postopku širitve je Komisija ugotovila, da so imele zadevne gospodarske družbe negativno knjigovodsko vrednost, katere znesek je znašal minus 68 200 000 EUR. Ker Komisiji ni uspelo ugotoviti, ali se je ta znesek v letnem poročilu družbe Bazán/IZAR vknjižil kot izguba, je Komisija dvomila v to, da je družba SEPI vložila tako vsoto v štiri gospodarske družbe, da bi jih predala družbi Bazán.

[1] V členih 21 in 22 sodbe je določeno, da je sprejemljivo, da tudi matična družba lahko za omejeno obdobje krije izgube svojih hčerinskih gospodarskih družb in jim s tem omogoči prenehanje njihovega obratovanja v najboljših možnih pogojih. Take odločitve lahko upravičuje ne le možnost za neposredne materialne koristi, temveč tudi drugi razlogi, kot na primer želja po zavarovanju skupinske podobe ali želja po preusmeritvi njihovih dejavnosti.
Vendar, ko kapitalski vložki javnega vlagatelja niso dobičkonosni niti dolgoročno, se mora ta dodelitev kapitala šteti kot pomoč v skladu s Pogodbo, člen 92, in skladnost z določili skupnega trga se sme ocenjevati le na podlagi meril, določenih v zadevni uredbi.

(116) Španija je v zvezi s knjigovodskimi vrednostmi Komisijo obvestila, da so imele prevzete družbe skupno negativno knjigovodsko vrednost, katere znesek je v času transakcije znašal minus 68 200 000 EUR. Vendar se zdi, da se je ta znesek v letno poročilo družbe Bazán/IZAR za leto 2000 vknjižil kot izguba, kar je v nasprotju s tem, kar se je predvidevalo v drugem postopku [1].

(117) V zvezi s ceno je Španija predložila verjeten podatek, ki kaže na to, da je bila knjigovodska vrednost vsake izmed štirih gospodarskih družb negativna. Zato se lahko zaključi, da cena ni bila prenizka in da zaradi tega ni vsebovala državne pomoči za družbo Bazán/IZAR.

Vračilo pomoči za prestrukturiranje, dodeljene in odobrene v letu 1997

(118) Ker so se potrdili dvomi o dodatnih nezakonitih državnih pomočeh javnim ladjedelnicam, mora Komisija oceniti, v zvezi ugotovljenim v drugem postopku širitve, ali se bo del pomoči za prestrukturiranje, ki je bila odobrena v letu 1997, štel kot neupravičen in bo moral biti povrnjen.

(119) Komisija s tem v zvezi meni, da ob upoštevanju pripomb s strani Španije in družbe IZAR v zvezi z vsebino zadevnega postopka, ni razlogov, da bi del pomoči za prestrukturiranje, odobrene v letu 1997, vrednotili kot neupravičeno pomoč. Razlog je ta, da je v skladu z Odločbo [2], na podlagi katere je bila pomoč odobrena, pravica Komisije, da zahteva vračilo pomoči, dodeljene v letu 1997, potekla z zadnjim poročilom o spremljanju [3] z dne 13. oktobra 1999. Zato se je pomoč, odobrena v letu 1997, dejansko pojavila takrat, ko je obdobje spremljanja že poteklo.

Vračilo pomoči po zamenjavi lastništva

(120) Ladjedelnice, ki so bile upravičene nezakonite pomoči, ki jim je bila predhodno dodeljena, so zdaj v lasti družbe IZAR in zato bi morala zadevno nezakonito pomoč vrniti družba IZAR. Sprememba lastništva ladjedelnic družbe AESA ali SEPI na družbo IZAR ne pomeni, da vračilo pomoči zapade na prejšnjega lastnika zadevnih gospodarskih družb. Razlog je ta, da družba IZAR ni prevzela gospodarskih družb v skladu s tržnimi pogoji in na javnem razpisu, ampak v obliki reorganizacije gospodarskih družb znotraj iste matične družbe SEPI po simbolični ceni. Sodišče je v dveh nedavnih sodbah [4] razsodilo, da je bil v primeru, da so gospodarske družbe kupljene v konkurenčnih pogojih, ki nikomur ne dajejo prednosti, in za tržno ceno (torej za najvišjo ceno, ki bi jo bil za gospodarske družbe, ki so se znašle v takem položaju, v običajnih tržnih pogojih pripravljen plačati zasebni vlagatelj) zlasti po tem, ko so bile deležne državnih pomoči, element pomoči ocenjen na podlagi tržne in nakupne cene. Le v takih okoliščinah se družbe, katerim je bil dodeljen javni razpis, v odnosu do ostalih nosilcev tržne dejavnosti ne sme vrednotiti kot družbe, ki so se okoristile s prodajo. Zato se ne sme zahtevati, da povrnejo zadevno pomoč. Iz opisa dejstev zadevnega primera je očitno, da ti pogoji niso upoštevani. Nadalje je v združenih primerih C-328/99 in C-399/00 *Italija in SIM 2 Multimedia SpA/Komisija* [5], odstavek 38, Sodišče poudarilo, da prodaja delnic gospodarske družbe, ki je bila deležna nezakonite pomoči s strani delničarja tretje stranke, ne vpliva na pravilo, ki zahteva povračilo pomoči. V zadevnem primeru je družba Bazán/IZAR, ki je v lasti državne matične družbe SEPI, kupila delnice družb, ki so prav tako del skupine gospodarskih družb matične družbe SEPI, in jih izločila kot pravne osebe. Kot naslednica ladjedelnic, ki so bile predhodno s pravnega vidika (bile so javne družbe) neodvisne, je sedaj družba IZAR tista, ki je dobila pomoč, in mora vrniti pomoč, ki je bila dodeljena tem ladjedelnicam.

Člen 296

(121) V primeru, da bi se dokapitalizacija ladjedelnic štela kot pomoč družbi Bazán, Španija trdi, da bi bila ta pomoč v skladu s členom 296 in bi zato ostala zunaj dosega pravil o državni pomoči, saj je bila družba Bazán v času prevzema ladjedelnic vojaška gospodarska družba.

(122) Člen 296(1)(b) Pogodbe določa: da „vse države članice lahko sprejmejo ukrepe, za katere menijo, da so potrebni za ohranitev bistvenih interesov za njihovo varnost, in za tiste, ki se nanašajo na proizvodnjo ali trgovino z orožjem, strelivo in vojaška sredstva; ti ukrepi ne bi smeli izkrivljati konkurenčnih pogojev na skupnem trgu za izdelke, ki niso namenjeni izključno vojaškim namenom.“ Že v odločbi [6], nanašajoči se na pomoč za prestrukturiranje družbe KSG, je Komisija določila, da „V nasprotju s tem, ko ukrep, ki je v skladu z definicijo državne pomoči v okviru člena 87(1), vpliva na vojaško proizvodnjo in na komercialno proizvodnjo ali proizvodnjo dvojne rabe, ni jasno utemeljena le na podlagi člena 296. Komisija se ne strinja s stališčem nizozemskih in španskih javnih organov v smislu, da je na podlagi vojaških vidikov celotni ukrep zajet v členu 296, čeprav očitno vpliva na konkurenco nevojaških sektorjev. Ta razlaga očitno nasprotuje vsebini člena.“.

[1] Vendar se bo ta podatek uporabil v drugem postopku, sproženem proti družbi IZAR, da bi ugotovili, ali se je del kapitalskih vložkov, namenjenih družbi IZAR v letu 2000, uporabil v civilne namene.
[2] UL C 354, 21.11.1997, str. 2, predzadnji odstavek na strani 7.
[3] COM(1999) 480 konč.
[4] Primer C-390/98, *H.J. Banks*, PSES 2001, str. I-6117, odstavek 77, in C-277/00 *Alemania c. Comisión* (Nemčija proti Komisiji) [2004], še ni objavljen v PSES, odstavek 80.
[5] PSES 2003, str. I-4035.
[6] UL L 14, 21.1.2003, str. 56.

(123) Odločba nadalje navaja, da „je očitno, da so ukrepi odločilno vplivali na pogoje trženja komercialnih izdelkov. Zaradi tega mora Komisija, v skladu z običajno prakso, oceniti, upoštevajoč pravila državne pomoč, do katere mere ukrepi izkrivljajo ali grozijo z izkrivljanjem konkurenčnost izdelkov na trgu, ki niso navedeni v členu 296.“.

(124) Komisija ugotavlja, da družba Bazán, ki sedaj deluje pod imenom IZAR, zdaj razvija vojaško in civilno ladjedelniško dejavnost. Pomoč, dodeljena ladjedelnicam, ki jih je kupila družba Bazán, je bila neposredno in izključno namenjena gradnji civilnih ladij. Sklicujoč se na rezultate zadevnega primera in na odločbo o KSG, Komisija nadalje ugotavlja, da je gradnja civilnih ladij zajeta v členu 87 Pogodbe in se ne sme preverjati na podlagi člena 296 le zato, ker je gospodarska družba Bazán, ki je kupila ladjedelnice, v času prevzema izvajala le vojaško proizvodnjo.

(125) Odločitev za sprožitev postopka v primeru C 38/03 (ex NN 10/03) je navedena v odstavku 44 in dodaja več meril, ki jih je treba upoštevati, da se lahko uporabi člen 296 Pogodbe ES. Čeprav španski javni organi te zahteve dobro poznajo, Komisiji niso predložili nikakršnega dokaza, da so zgoraj omenjeni ukrepi namenjeni izboljšanju proizvodnje vojaške opreme.

(126) Nedvomno je, da so civilne ladjedelnice potrebovale ogromne kapitalske vložke, da so lahko preživele. Samo dejstvo, da jih je kupila gospodarska ladjedelniška družba, ne spremeni značaja ladjedelnic in dejstvo, da so v lasti gospodarske družbe, ki ravno tako izvaja ladjedelniško dejavnost, jim ne pripisuje vojaškega značaja. Nadalje predložitev podatkov o zadevnih ladjedelnicah ne more biti v nasprotju z bistvenimi interesi Španije. V zadevnem primeru Španija enostavno ni predložila nobene verjetne razlage, zakaj bi bili varnostni interesi življenjskega pomena prizadeti in ni predložila nobenih zahtevanih podatkov.

VI. **SKLEP**

Komisija je sklenila, da je Španija nezakonito dodelila zadevno pomoč v znesku 500 473 000 EUR in kršila določila iz člena 88(3) Pogodbe, ker je dodelila pomoč v obliki:

1. Nakupa treh gospodarskih družb Cádiz, Juliana in Manises od družbe AESA s strani družbe SEPI dne 28. decembra 1999 za 55 948 000 EUR več, kot je bila tržna cena, kar je v končni fazi koristilo ostalim ladjedelnicam družbe AESA: Sestao, Sevilla in Puerto Real.

2. Posojil 192 100 000 EUR družbe SEPI trem gospodarskim družbam v težavah: družbi Cádiz, Juliana in Manises, na dan 28. decembra 1999.

3. Kapitalskega vložka v znesku 252 425 000 EUR družbi AESA s strani družbe SEPI v septembru 2000, kar je v končni fazi koristilo trem gospodarskim družbam: Sestao, Sevilla in Puerto Real.

Pomoč ni v skladu z določili skupnega trga, saj ne more biti odobrena kot pomoč za prestrukturiranje ali katera koli druga vrsta pomoči.

Pomoč bi morala biti v celoti povrnjena s strani zdajšnje lastnice zadevnih ladjedelnic, družbe IZAR, ki je prevzela gospodarske družbe družbi AESA-SEPI.

Posojila navedena v točki 2, ki znašajo 192 100 000 EUR, je družba IZAR septembra 2000 vrnila družbi SEPI z obrestmi. Zato velja, da je bil ta znesek nezakonite in neupravičene pomoči povrnjen –

SPREJELA NASLEDJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč španskim javnim ladjedelnicam, ki so trenutno v lasti družbe IZAR, v znesku 500 473 000 EUR, dodeljena s strani Španije, ni v skladu z določili skupnega trga.

Člen 2

1. Španija bo sprejela vse potrebne ukrepe, da bo od upravičencev dobila povračilo pomoči, določene v členu 1, ki se šteje za nezakonito, razen 192 100 000 EUR, ki so že bili povrnjeni.

2. Vračilo se izvede nemudoma in v skladu s postopkom državne zakonodaje, če ta dopušča takojšnjo in učinkovito izvršitev te odločbe. Zneski za povračilo vključujejo obresti za vse obdobje od datuma, ko so bila sredstva prvič na voljo upravičencu, do datuma dejanskega povračila. Obresti se izračunajo na podlagi referenčne stopnje za izračunavanje ekvivalenta subvencij v okviru regionalne pomoči.

3. Obrestna mera, določena v odstavku 2, se izračuna z uporabo obrestno obrestnega računa za vse obdobje, določeno v odstavku 2.

Člen 3

Španija obvesti Komisijo o načrtovanih in že izvedenih ukrepih za izvršitev te odločbe v dveh mesecih po obvestilu o tej odločbi. Za to uporabi obrazec, ki je določen v Prilogi k tej odločbi.

Člen 4

Odločba je naslovljena na Kraljevino Španijo.

V Bruslju, 12. maja 2004

Za Komisijo

Mario MONTI

Član Komisije

PRILOGA

Obvestilo v zvezi z izvajanjem Odločbe Komisije 2005/173/ES

1. *Izračun zneska vračila*

1.1 Priskrbite podatke o zneskih nezakonite državne pomoči, ki je bila dodeljena upravičencu:

Datum(-i) [1]	Znesek pomoči [2]	Valuta

[1] Datum(i) dodelitve obrokov pomoči upravičencu.
[2] Znesek pomoči, določen za upravičenca (na ekvivalent bruto zneska pomoči).

Pripombe:

1.2 Predložite podrobno pojasnilo, kako se izračunajo obresti od zneska vračila pomoči.

2. *Predvideni in sprejeti ukrepi za vračilo pomoči*

2.1 Podrobno opišite predvidene in sprejete ukrepe za takojšnje in učinkovito vračilo pomoči. Pravno podlago sprejetih in predvidenih ukrepov prikažite tudi v vašem primeru.

2.2 Kakšen je časovni razpored postopka vračila? Kdaj poteka vračilo pomoči?

3. *Vračilo, ki je že bilo izvedeno*

3.1 Navedite zneske pomoči, ki jih je upravičenec že vrnil:

Datum(-i) [1]	Znesek vračila pomoči:	Valuta

[1] Znesek vračila pomoči.

3.2 Priložite dokaze vračila zneskov pomoči, določenih v tabeli točke 3.1.